

AVDELNINGEN AGERAR

Avdelningens samarbetsnätverk

AVDELNINGENS SAMARBETSNÄTVERK

I en välfungerande avdelning löper samarbetet internt och lokalt med myndigheterna, skolorna, företagen och andra organisationer. När man samarbetar kan uppgifterna fördelas så att alla kan koncentrera sig på sitt eget kärnområde. Samarbetet kan föra med sig nya resurser och idéer för verksamheten. Nätverken skapar också helt nya aktivitetsmöjligheter och förtydligar bilden av behoven i området.

Nätverkandet i sig är inte ett mål – det är snarare ett medel eller sätt för att nå målet och utveckla verksamheten. Samarbetet är som bäst när det är uttänkt på förhand, målinriktat och medvetet. Fungerande nätverk har gemensamma bakgrundsvärden. Röda Korset måste i allt samarbete kunna bevara sin självständighet och efterfölja sina principer.

Målen för samarbetet kan vara effektivitet, lyhördhet för den miljö man opererar i, tillvaratagande av expertis eller resurser, kunskapsökning, förtroendestärkning, anseende etc. Samarbetet och nätverken underlättar för alla parter att nå sina egna mål. Grundtanken i samarbetet är att alla parter kan fullfölja sina primära uppgifter utan att någon måste ge avkall på sina principer.

I sin enklaste form är samarbete glesa kontakter eller ett gemensamt sporadiskt evenemang med grannavdelningarna eller med andra lokala föreningar och företag. Samarbetet är avtalsbaserat exempelvis i fråga om frivilligtjänster och beredskapsplanering och när ansvaret och arbetsfördelningen mellan parterna har tydligt fastställts genom avtal. I sin djupaste form är samarbetet en långsiktig gemensam utvecklingsprocess där man riktar in och visionerar verksamheten tillsammans med andra avdelningar, organisationer, myndigheter, skolor eller företag. Partnerskap kan man tala om när parterna i samråd kan uppnå någonting sådant som de var för sig inte skulle lyckas med. Då uppnår bägge parter på samma gång inte bara sina egna mål utan också någonting nytt.

På större orter finns t.ex. nätverk för frivilligverksamhet som avdelningen kan gå med i. Som i allt utvecklingsarbete så lönar det sig också i nätverkandet att utgå från människornas behov och anpassa verksamheten till dem. Om det finns risk för att samarbetet orsakar avdelningen betydande ekonomiskt ansvar måste man i förväg meddela om det till distriktsstyrelsen som på motsvarande sätt underrättar organisationsstyrelsen om sina betydande ekonomiska samsarbetsprojekt.

YSamarbetets förutsättningar och framgångsfaktorer:

- förtrogenhet
- förtroende
- rakhet och öppenhet
- gemensamma verksamhetsmål
- samordnade resurser
- lämpliga kunskaper och färdigheter
- överenskomna roller och lyckad arbetsfördelning
- flexibilitet
- ömsesidigt engagemang och satsning på att göra tillsammans

Organisationens interna nätverk

Det interna samarbetet är grunden i Röda Korsets effektivitet och flexibilitet som organisation. Det interna samarbetet i avdelningen är aktivt, avdelningarna samarbetar med distrikten och distrikten samarbetar med centralbyrån.

Samarbetet mellan avdelningar kan gå ut på att pröva och utveckla varandras idéer och verksamheter. Närliggande grupper och avdelningar kan också göra upp en arbetsfördelning och specialisera sig på vissa verksamheter. Med gemensamma evenemang når man en större synlighet än med egna separata tillställningar. Samtidigt kan man dra in på kostnaderna t.ex. genom att producera annonsmaterialet tillsammans. Det är också viktigt att man delar med sig av sina erfarenheter och exempelvis träffar på sina kolleger inom frivilligarbetet i grannavdelningarna. En samövning mellan första hjälpen-grupper eller en vårlig picknick med vänner kan resultera t.ex. i samarbete kring frivilligförmedling eller jourverksamhet.

Inom beredskapsplanering är samarbete mellan avdelningarna i samma region en nödvändighet. Avdelningarnas samplanering av beredskapen gör det också lättare att samarbeta och upprätta avtal med myndigheterna.

Samarbetet med andra organisationer

I Finlands Röda Kors strategi 2011–2014 slås fast att organisationens primära verksamhetssätt är att framstå som en bra partner. Partnerskapen och samarbetet för oss närmare de behövande, vi kommer i kontakt med nya aktörer och stödjare samtidigt som vi både får och ger kunskap och färdighet. Partnerskapen ökar vår synlighet och ger oss mer resurser. Ett bra partnerskap bygger på en identisk värdegrund. Bägge parterna drar nytta av samarbetet.

De andra föreningarna och organisationerna i området är viktiga samarbetspartner för avdelningarna. Exempel på avdelningarnas lokala partner är FBK, 4H, scouterna, pensionsorganisationer, hembygds- och stadsdelsföreningar, Lions, marthorna, Mannerheims Barnskyddsförbund, ungdomsföreningar, jaktföreningar, olika patientorganisationer (hjärtföreningarna, demensföreningarna) och reservistorganisationer.

Finlands Röda Kors har ett riksomfattande samarbetsavtal med Cancerföreningen i Finland. Avtalet går under temat de frivilliga som stöd för människorna och samarbetet kan t.ex. avse hälsorådgivningar, vänverksamhet och utbildning av frivilliga. Det är frågan om ömsesidigt utbyte av kunskap och färdighet. Avdelningarna kan exempelvis från den lokala cancerföreningen bjuda in sakkunniga, som håller inledningsanföranden om hälsa och välmåga och bidrar med material och information om föreningens tjänster, och i gengäld berätta för cancerföreningarna och deras medlemmar om FRKs verksamhet och tjänster.

Exempel:

Avdelningen i Vasa har inlett samarbete med Pohjanmaan Syöpäyhdistys ry. En representant från cancerföreningen har besökt avdelningen och hållit i gyllene ålderns klubb ett informationsinslag om frågor kring cancer. På hälsorådgivningen har ordnats tillsammans s.k. Luomihuoli-dagar om födelsemärken.

Naturliga samarbetspartner för avdelningarna är främst de övriga medlemsorganisationerna inom Frivilliga räddningstjänsten (Vapepa). Röda Korset är den samordnande organisationen för Vapepa. Att etablera lokala Vapepa-nätverk lämpar sig alltså utmärkt för avdelningarna.

Samarbetet mellan organisationer kan ge betydligt större nytta än inbördes konkurrensen. Med en förnuftig arbetsfördelning kan alla aktörer fokusera på det som respektive organisation är bäst på. Gemensamma evenemang och jippon sprider kännedom om frivilligverksamheten och ökar den lokala synligheten. Utbyte av erfarenheter och idéer ger näring åt nya innovationer. Ofta är det bara ett initiativ som behövs för att få igång samarbetet.

Samarbete med myndigheter

Röda Korset har redan på grund av sitt mandat en roll i myndighetssamarbetet: Röda Korset förbereder sig för att agera som myndigheternas medhjälpare. Det här lyckas enbart genom gott samarbete och gemensam planering. Under beredskapsplaneringen förs dialog som förtydligar å ena sidan myndigheternas önskemål gentemot avdelningen och å andra sidan avdelningens resurser att uppfylla önskemålen. Eftersom samarbetet med myndigheter och andra organisationer pågår redan i planeringsskedet, kan överlappningar minskas och hjälpberedskapen förbättras. Då framskrider också själva hjälpaktionen smidigt och effektivt när alla vet sin egen roll och uppgift. Vid beredskapsplaneringen kommer man ofta även överens om arbetsfördelningen med de andra organisationerna och träffar avtal om att få utnyttja affärer och inkvarteringsplatser.

Samarbete med myndigheter behövs också när det gäller frivilligverksamhet och produktion av frivilligtjänster. Till exempel avdelningens socialtjänster kompletterar myndigheternas tjänster, ungdomsverksamheten har länkar till kommunens ungdomsväsen och Röda Korsets hälsorådgivning är ett komplement till den offentliga hälsovården. Samarbetet både ger och förmedlar information om läget på orten och behoven av verksamhet för bägge parter. Tack vare samarbetet kan man också få mer resurser för verksamheten. Det är viktigt att man samarbetar i de lokala, regionala och riksomfattande nätverken och har kontakter med beslutsfattarna och opinionsbildarna. Vi slår också vakt om samarbetet med ministerierna och övriga myndigheter, Europeiska unionen, Penningautomatföreningen och andra finansierare av verksamheten.

Exempel:

Avdelningen i Jyväskylä utvecklar med hjälp av sitt utsatthetsprojekt en handledningsmodell för vänner tillsammans med hemvården i staden. Meningen är att medarbetarna inom hemvården bättre kan bedöma vem av deras kunder kan ha nytta av en FRK-vän och att de leder kunderna vidare till avdelningens vänverksamhet.

Samarbete med skolor

Skolsamarbete är ett verktyg för att omsätta Röda Korsets verksamhet i praktiken och sprida kunskap om organisationens principer. Det är en del av avdelningarnas basverksamhet. Skolsamarbetet ger nya medlemmar och frivilliga och med hjälp av det kan avdelningarna påverka välmågan i sin närmiljö. Avdelningens samverkan med skolor och läroanstalter är beroende av vad avdelningen gör i sitt område, vilka dess resurser är och vad skolorna har för önskemål och behov. Till prioriteringarna under denna stämmoperiod hör framför allt samarbetet med högstadieskolorna.

I praktiken är samarbetet koncentrerat till rikskampanjerna, såsom Hungerdagen eller dagen mot rasism. Det kan även handla om att ordna ett gemensamt evenemang eller en temadag kring första hjälpen, vänverksamhet eller utbildning i humanitär rätt. Som i all samverkan så är det viktigt också i skolsamarbetet att verksamheten planeras med respekt för de båda parternas målsättningar.

Avdelningen kan inleda skolsamarbetet med små steg: genom att kontakta en skola och höra sig för om det finns intresse för samarbete. Tillsammans med skolan kan man planera det första steget – fast en lektion eller ett informationsmöte om ett tema som anknyter till Röda Korset. Stöd och tips för skolsamarbete finns bl.a. på www.punainen-risti.fi/koulusivut.

Exempel:

Rödakorsavdelningen i Ylämylly beviljar vid skolornas studentdimission ett stipendium till en elev som i Röda Korsets anda och humanitärt har främjat sammanhållningen i skolan eller visat prov på modig mångkulturell attityd. Stipendiet har i regel inneburit deltagande i Viinijärvi avdelningens första hjälpen-betonade sommarläger i Estland, vilket också är ett uttryck för gott avdelningssamarbete. Samtidigt får avdelningen synlighet på den egna orten, en permanent kontakt med skolan, hjälp med Hungerdagsinsamlingen och nya, aktiva ungdomsfrivilliga.

Uleåborgs distrikt i sin tur ordnades för gymnasister en kurs i frivilligarbete där också Röda Korsets verksamhet presenterades. Vissa av deltagarna valde att fortsätta vidare som nya frivilliga och utbilda sig till handledare i en Reddie Kids-klubb för barn.

Samarbete med företag

Syftet med företagssamarbete är att stärka avdelningarnas resurser för rödakorsarbetet. Den största lokala synligheten för företagssamarbetet erbjuder bl.a. insamlingen på Hungerdagen och avdelningens och företagens samevenemang exempelvis under Rödakorsveckan.

Röda Korset har samarbetspartner, sponsorer, som stöder dess verksamhet på riksnivå. I de riksomfattande avtalen försöker man också skapa möjligheter för avdelningssamarbete. Meningen är att avtalen ska öppna dörren för avdelningarna till de lokala företagsrepresentanterna. Det lönar sig att från första början ta vara på dessa dörröppningar, det fruktbara samarbetet kanske kan fortsätta lokalt också efter att riksavtalet har löpt ut.

En av Röda Korsets främsta samarbetspartner på riksnivå är S-gruppen. Avdelningarna kan dra nytta av samarbetsavtalet genom de lokala andelshandlarna. Rödakorsveckans evenemang kan i många fall genomföras tillsammans med de lokala företagen inom S-gruppen. Distrikten kan dessutom ha regionala avtal som kompletterar det riksomfattande avtalet med S-gruppen.

Den andra riksomfattande huvudsamarbetspartnern är Tapiola som stöder vänverksamheten. Avdelningarna kan genom distriktsbyrån mot kvitton söka 150 € i stöd för sina vänevenemang. Närmare anvisningar för ansökan finns i distriktsbyrån eller på sidan Aktiva.

Varken de riksomfattande eller de lokala avtalen får utesluta möjligheten att samarbeta också med andra parter än de officiella. På det sättet kan avdelningen skaffa även egna lokala partner bland företagen på orten.

Exempel:

Nystads avdelning har träffat ett treårigt avtal med tolv företag som turas om att betala den månatliga hyran för avdelningens verksamhetslokal. Avdelningen gör i gengäld reklam för företaget och får själv annonsera sin egen verksamhet turvis på väggen i de olika företagen.

Vad kan företagssamarbetet erbjuda avdelningen?

- företaget kan stödja avdelningens verksamhet ekonomiskt eller bidra med sina produkter
- företaget kan ge plats åt avdelningens meddelanden i sin tidningsannonsering eller sina trycksaker
- företaget kan bifoga avdelningens meddelanden i sina egna mejl, låta avdelningen använda sig av dess postningslista eller frankera avdelningens brev utan ersättning
- avdelningen kan ges tillfälle att presentera sin verksamhet för företagets anställda t.ex. vid ett möte under arbetstid eller i dess interna kommunikation
- företaget kan låta avdelningen värva medlemmar bland sina anställda på olika sätt

- företaget kan "låna ut" sina anställda för frivilligverksamhet under arbetstid antingen för ett proffsarbete de behärskar bäst (en datakunnig kan t.ex. hjälpa avdelningen i IT-frågor) eller för annan frivilligverksamhet
- företaget kan tillåta sina anställda att samla pengar på Hungerdagen – och kan dessutom självt bidra med ett lika stort belopp som de anställda samlar bland sig
- företaget kan förutom pengar och produkter erbjuda avdelningen transporthjälp, möteslokaler eller lokaler där avdelningen kan presentera sin verksamhet.

Att ge sig in på företagssamarbete kräver noggrannhet av Röda Korset: företaget måste ha ett gott rykte, dess produkter får varken vara till skada för miljön eller människan och dess verksamhetsätt ska vara etiskt hållbara i alla avseenden.

Företaget vill också dra nytta av samarbetet. Då blir det ofta frågan om det röda korsets, emblemets, synlighet i företagets kommunikation. Användningen av emblemet har strikt reglerats och för det har getts anvisningar som ska iakttas i verksamheten. Tydligast är att man utarbetar ett skriftligt avtal om samarbetet.

Internationellt samarbete

Distrikten och avdelningarna kan ta vara på vår internationella rörelses mångsidiga möjligheter och skapa kontakter inom rödakors- och rödahalvmånerörelsen. De måste dock komma ihåg att alltid samordna sina internationella kontakter i förväg med centralbyråns internationella team, eftersom de ömsesidiga kontakterna inom rörelsen går via de nationella föreningarnas centralledning.

Det internationella samarbetet fyller en viktig uppgift för att öka växelverkan och ge möjlighet att dra nytta av andra nationella rödakorsföreningars fungerande praxis. Samverkan med andra rödakorsföreningar är också ett utmärkt sätt att få nya idéer för verksamheten och utbyta erfarenheter. När två nationella föreningar samarbetar tätt med varandra, brukar man tala om twinningverksamhet. Det innebär att representanter för de bägge föreningarna bekantar sig med varandras aktiviteter och på det sättet lär sig nya lösningsmodeller som de kan använda sig av i sin egen verksamhet.

Exempel:

Avdelningen i sydvästra Esbo genomförde ett EU-finansierat ungdomsprojekt med Estlands Röda Kors Tallinns avdelning. Målet var att dels öppna de ungas ögon för människohandel, dels informera om dess risker speciellt för ungdomar i Tallinn. Vid besöket i Esbo fick deltagarna preliminärt bekantgöra sig med temat. Efter det bearbetades temat i lokala grupper bl.a. med hjälp av filmmaterial. Under Esbo-ungdomarnas svarsbesök gick man igenom in-formationsprojektets olika skeden och det material som producerats i Estland.

År 2011 kom en nepalesisk ungdomsdelegat till Finland för att inrätta mångkulturella Reddie Kids-klubbar, hjälpa till att grunda engelskspråkiga verksamhetsgrupper och medverka i olika kampanjer. Från Finland har i gengäld åkt ungdomsdelegater till Nepal. Två finländska ungdomsdelegater utbildade frivilliga i planering och rapportering runt om i Nepal i två och en halv månader. De frivilliga arbetar i ett katastrofprojekt som båda föreningarna driver i skolorna. För avdelningarna lönar det sig att i sin verksamhet dra nytta av de delegater som kommer till Finland.

Den lilla Viinijärvi avdelningen har arrangerat ett första hjälpen-läger i närheten av Tallinn i Estland för 15 ungdomar från Finland och 15 från Estland. Vid sidan av det roliga lägerutbudet gick deltagarna Fhj 1 och 2-kurserna. De som undervisar i första hjälpen har av tradition kommit från Finland men i somras lyckades man få med också en estnisk utbildare.